

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

"SARKAD, TELEKI VÁROSRESZ BELVÍZRENDEZÉSE"

TOP-2.1.3-16-BS1-2021-00047
PROJEKT

SZÉCHENYI 2020

Kedvezményezett: Sarkad Város Önkormányzata

Konzorciumi partner: Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatal

Pályázati felhívás címe, kódszáma: Települési környezetvédelmi infrastruktúra
- fejlesztések, TOP-2.1.3-16

Támogatási kérelem benyújtásának dátuma: 2021.02.04.

Támogatói döntés dátuma: 2021.07.27.

Támogatási szerződés hatályba lépésének napja: 2021.08.23.

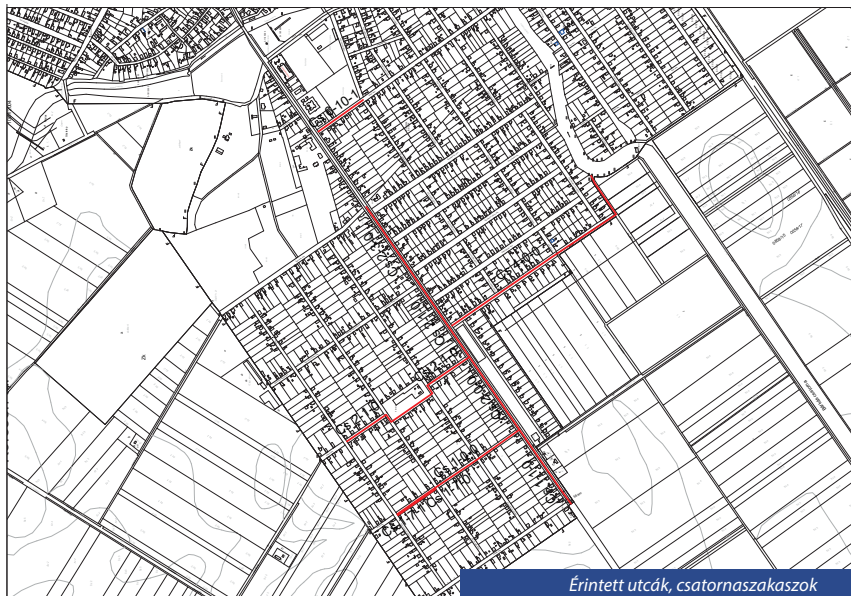
Elnyert támogatás összege: bruttó 386 557 647 Ft

A projekt összköltsége: bruttó 386 557 647 Ft

Támogatási intenzitás: 100%

A projekt megvalósításának kezdete: 2021.09.01.

A projekt megvalósítás fizikai befejezése: 2023.09.15.

Érintett utcák, csatornaszakaszok

A PROJEKT MŰSZAKI-SZAKMAI TARTALMA:

A „Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések” című, TOP-2.1.3-16 kódszámú pályázati felhívás célja a települések belterületi csapadékvíz elvezetési, -gazdálkodási rendszerének kialakítása, fejlesztése, környezetbiztonságának növelése, környezeti állapotának javítása, a belterületek ár-, belvíz- és helyi vízkár veszélyeztetettségének csökkentése, a felszíni vizeink minőségének javítása, a további környezeti káresemények megelőzése.

A fenti célok elérése érdekében Sarkad Város Önkormányzata az Újteleki városrész több területén valósít meg infrastrukturális fejlesztéseket. A projekt átfogó céljai: az Újteleki városrész csapadékvíz elvezető rendszerének kialakítása, fejlesztése, a vízelvezetés megoldása, a városrész élhetőbbé tétele, a lehullott csapadék rendezett és kártétel nélküli elvezetése a befogadó felé (a csapadékvíz esetleges visszatartása, tározása további hasznosíthatóság céljából, károkozás nélkül). A projekt által érintett területeken összesen 3.300 fm csapadékvíz-elvezető létesítmény fejlesztése valósul meg, ebből 1.969 fm hosszban zárt csapadékvíz-elvezető csatornák, átereszek épülnek (érintett területek: Gyulai út, Batthyány utca, Iskola utca, Lehel utca, Kálvin utca), 1.131 fm hosszban a meglévő földmedrű, nyílt csapadékvíz-elvezető árok rekonstrukciójára kerül sor (érintett területek: Gyulai út, Lehel utca, Kálvin utca), 200 fm hosszban pedig mederellemmel burkolt nyílt csapadékvíz-elvezető árok építése (érintett terület: Batthyány utca) történik. A beruházás során a meglévő Újteleki2-csatorna mederburkolása is megvalósul, melynek révén egy jelentős tározási tér (ún. szívómedence) keletkezik. A szívómedencében összegyűjtött csapadékvíz szivattyúzásához a Bärkäs-csatorna tiltójánál egy mobil átemelő szivattyú telepítése valósul meg, emellett az Újteleki-csatorna kül- és belterület csatlakozási pontjában egy új műtárgy (ún. tiltó) kerül kiépítésre. A projekt emellett a helyi lakosság szemléletformálására vonatkozó akciót is tartalmaz, melynek fő célja a vizek helyben tartásának fontosságára való figyelemfelhívás és ehhez gyakorlati megoldások bemutatása, valamint a létrehozott infrastruktúra fenntartására való lakossági figyelemfelhívás. A program keretében megvalósuló beruházás jelentősen hozzájárul a helyi vízkár veszélyeztetettség csökkentéséhez, a környezeti káresemények megelőzéséhez. A fejlesztés nagymértékben elősegíti a lehullott csapadék rendezett és kártétel nélküli elvezetését és ezáltal az Újteleki városrész élhetőbbé tételét, továbbá számottevően hozzájárul a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) környezetvédelmi céljainak eléréséhez, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás növeléséhez és a kockázat-megelőzés és -kezelés előmozdításához.

Sarkad Város Önkormányzata a projektet az elnyert 386 millió Ft összegű európai uniós támogatásból - 100%-os támogatási intenzitás mellett - a Békés Vármegyei Önkormányzati Hivatallal közösen, konzorciumi együttműködés keretében valósítja meg.

Gyulai út

Lehel utca

Kálvin utca

Batthyány utca

Iskola utca

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ

Az éghajlatváltozás hatására a csapadék eloszlása egyenlőtlenné válik, az aszály gyakorisága nő, emellett a rövid idő alatt lezúduló, nagy mennyiségű csapadék is egyre gyakrabban fordul elő. A szélsőséges esőzés hatására belterületi elöntés vagy villámárvíz jöhet létre, amely az épületeket, a közlekedési és más infrastruktúrát egyaránt veszélyeztet, a mezőgazdasági területeken a talaj kimosódhat, belvív alakulhat ki. A klímamodellek a 20 mm-t meghaladó csapadékkal járó napok számának növekedését jósolják minden évszakban. Ilyen esetben egy 2000 m² telekre 40 m³ víz hullik. Az az ésszerű válasz a kihívásokra, ha a lehulló csapadék lefolyását lassítjuk, lehetőség szerint tároljuk a vizet, amit a száraz időszakokban öntözésre használunk.

Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége

Lakossági tippek, jó gyakorlatok a csapadékvíz házi hasznosítására

Magyarországon a legtöbb háztartásban feleslegesnek tekintik és elvezetik a tetőről, burkolt felületekről összegyűjthető vizet, pedig hasznosítani is lehetne. Ha a lehulló csapadékot nem elvezetjük, hanem megtartjuk otthonunkban, azzal nem csak a pénztárcánknak teszünk jót, de a hőség és szárazság ellen is hatékonyan védekezhetünk.

Forrás: WWF Magyarország

Magyarországon az átlagos évi csapadék 580 mm. Egy 100 m²-es házra tehát évente 58 m³ víz hullik. Gazdálkodjunk vele! 58 m³ esővíz hasznosításával kb. 38 000 Ft víz és csatornadíjat spórolhatunk meg (átlagos víz- és csatornadíjjal számolva).

Lakóingatlanunk és környezete kialakításával is segíthetjük az esővíz és az aszály okozta károk megelőzését.

Jó példák a ház körüli alkalmazkodásra, vízmegtartásra:

- Tisztítsuk rendszeresen az ereszcatornákat, alkalmazzunk lombfogót. Az eltömődött ereszcatorna nem tudja elvezetni az esővizet, így az károkat okozhat házunkban. Az ereszcatorna szennyvízhálózatba vezetése amellett, hogy feleslegesen terheli a szennyvíztisztítót (ezért a vízműszolgáltató sem engedi ezt a megoldást), a víz helyben tartását sem segíti. Ha felhasználni nem tudjuk az esővizet, inkább telken belüli szikkasszuk el.

- Kerüljük a nagyméretű burkolt felületek kialakítását, ha lehetséges, csökkentsük a burkolt felületek arányát. A burkolt felületről a víz elfolyik, nem szivárog a talajba. A víz beszivárogtatása érdekében alkalmazzunk inkább vízáteresztő burkolatokat, füves területeket udvarunkon. A helyben elszikkasztott víz részben a kerti kút vizét pótolja vissza.

- Mindig gondoskodjunk a házunk előtti vízelvezető árok tisztántartásáról. A földmedrű, nyílt, füves árkokat rendszeresen kaszáljuk, az eltömődéseket szüntessük meg. Ügyeljünk az átereszek tisztántartására.

- Gyűjtsük az esővizet. Viszonylag könnyen és olcsón megoldható a tetőre leeső csapadék gyűjtése az ereszcatorna alá helyezett tartály segítségével. A megfogott vízzel a száraz időszakokban locsolhatunk. A felszín feletti tartályok szem előtt vannak ugyan, de gravitációsan továbbvezethető belőlük a víz. Kicsivel több ráfordítással nagyobb, földalatti tartályok is elhelyezhetők a kertben. A földbe süllyesztett tartályok drágábbak, innen szivattyúzni kell a vizet, de nem foglalnak hasznos helyet a felszínen (akár az autóbeálló alatt is kialakítható). Az összegyűjtött vízzel locsolhatunk vagy beszivárogtathatjuk a talajba. Használjuk széleskörűen az összegyűjtött esővizet. Az összegyűjtött csapadékvíz hasznosításának lehetőségei:

- Öntözés, locsolás,
- Kertgondozás,
- Szilárd burkolattal ellátott területek hűtése,
- Háziállatok, haszonállatok itatása, hűtése, fürdetése,
- WC öblítés,
- Takarítás,
- Ruhamosás,
- Autómosás.

- Alakítsunk ki kerti tavat. Az esővíz megfogása mellett a tavakban lévő vízzel locsolni tudunk az aszályos időszakokban.

Forrás: Magyar Természetvédők Szövetsége

- Fásítsuk, zöldítsük a kertet. A fák képesek a vizet felszívni, raktározni, nyáron árnyékolnak, védik házat a túlmelegedéstől, így nem kell légkondicionálót használni. A déli oldalon lombhullató fákat érdemes ültetni, ami a téli napsütést nem fogja fel. Ha az angol pázsit helyett hosszabb tarlót és változatosabb fűféléket hagyunk a kertben, a gyepek több vizet képesek raktározni, és a talajt is óvják a hőtől, párolgástól. Hasonló módon védi a talajt a párolgástól a mulcsolás, azaz talajtakarás is. Háromszintes növényzet (hosszú/magas gyepek, cserjeszint, faszint) 17-szer annyi vizet képes megtartani, mint az angol pázsit.

- Alakítsunk ki esőkertet. A tetőről lefolyó vizet esőkertben is meg lehet őrizni. Az esőkert egy vízkezelő őshonos növényekkel beültetett természetes vagy mesterséges mélyedés, a burkolt felületekről lefolyó vizet ide lehet vezetni, tárolni, és a talajba beszivárogtatni. Az esőkert alatt a beszivárgást segítő a jó vízelvezető talaj szükséges, vagy kavicságy javasolt.

- Kis hely esetén a talajba szivárogtatást segíthetjük egy kavicsal feltöltött elszivárogtató árok vagy kútszerű gödör használatával. A víz talajba szivárogtatását a növényzet meghálálja.

- Alakítsunk ki szivárgórendszert. A föld felszíne alatt az épületünk falát kívülről dombornyomott lemezzel (más néven: szivárgó lemez, drénlemez/drainlemez) borítjuk be, a felületén geotextíliával, ami megakadályozza, hogy a talaj benyomódjon a lemezre. A dombornyomott lemezen a falhoz érkező víz lecsurog az alaptest mellett mosott kavics ágyazatba, amiben egy perforált cső fut. A vizet a cső összegyűjti és elvezeti a ház közeléből, ami majd elszivárogtatható a kertben, vagy összegyűjthető egy tartályba és a kert öntözésére felhasználható.

- Alakítsunk ki zöldtetőt. A zöldtető lényegében a tető síkján mesterségesen létrehozott, biológiaiilag aktív, vegetációs felület, növényzettel betelepített tetőfelület. A zöldtetőknek számos előnyük és jó tulajdonságuk van, többek között a zöldtetőn létesített vegetáció a csapadék egy részének „felhasználásával” és a víz visszatartásával csökkenti és lassítja a lefolyó csapadékvíz mennyiségét, részben thermentisítve így a település csatornahálózatát.

Vízáteresztő burkolat

Szikkasztó árok

Felszíni csapadékvízgyűjtő

Öntözés csapadékvízzel

Felszín alatti csapadékvízgyűjtő

Esőkert

Zöldtető

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ A CSAPADÉKVÍZELVEZETŐ RENDSZEREK KARBANTARTÁSÁVAL KAPCSOLATBAN

A csapadékvíz elvezetésnek, kezelésnek az általános szabályait az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: OTÉK), valamint Sarkad Város Önkormányzata Képviselő-testületének a lakóhelyi környezet védelméről szóló 10/2014. (VI.06.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) tartalmazza.

A jogszabályi előírások a következők:

OTÉK:

„47. §

(5) Szennyvíz csak zártszelvényű csatornában vezethető. Csapadékvíz, talajvíz és kiemelt bányavíz - a vonatkozó hatósági előírások megtartásával - nyílt árokban is vezethető.

(6) A használaton kívül helyezett kútba hulladékot betölteni, szenny- és csapadékvizet bevezetni tilos.

(8) A telek, terület csapadékvíz-elvezetési rendszerét úgy kell kialakítani, hogy a víz a terepen és az építményekben, továbbá a szomszédos telkeken és építményekben, valamint a közterületen kárt (átázást, kimosást, korróziót stb.) ne okozzon, és a rendeltetésszerű használatot ne akadályozza.

(9) A csapadékvíz a telken belül elszívárogtható, ha ez a telek és a szomszédos telkek, továbbá az építmények állékonyságát és rendeltetésszerű használatát nem veszélyezteti.

(10) A telekről csapadékvizet a közterületi nyílt vízelvezető árokba csak zártszelvényű vezetékben és az utcai járdaszint alatt szabad kivezetni. Amennyiben a vízelvezető árok a közút tartozéka, úgy abba a környezetéből - a telkekről - csapadékvíz bevezetése csak az út kezelőjének hozzájárulásával történhet.”

Rendelet:

„20. §

A közterületek tisztaságának fenntartásában a település valamennyi lakosa és közülete köteles közreműködni.
21. §

(1) A burkolt utak és közbírdák a burkolat vizeinek elvezetését szolgáló önkormányzati kezelésben lévő zártcsatornák, és belterjesen gondozott zöldterületek tisztántartásáról a Városgazdálkodási Iroda gondoskodik.

(3) Az ingatlanra történő behajtást szolgáló kapubejárók alatti átereszek megvásárlása, lehelyezése, jó karban-, és tisztántartása ugyancsak az ingatlan tulajdonosának (kezelő, használó) kötelessége.

(4) Az egyes ingatlanok előtt a közutak tengelyéig terjedő terület tisztítása, karbantartása, kaszálása az ingatlan tulajdonosának, kezelőjének használójának kötelessége.”

A meglévő és létrehozott csapadékvíz-elvezető infrastruktúra fenntartása, gondozása, működőképességének folyamatosan biztosítása a helyi önkormányzati és lakosság közös feladata.

Az ingatlanok előtti árok, csatornák, átereszek lakosság általi fenntartása, karbantartása során az alábbi előírások betartása szükséges:

- Az árokból, csatornákból, átereszekből a belehullott falevelektől és a fűnyírásból keletkezett növényzetet, a víz folyását gátló akadályokat (növényi részek, járókelők által eldobott hulladék) rendszeresen el kell távolítani, biztosítva ezáltal a csapadékvíz szabad átfolyását, az átereszek rendeltetésszerű működését.

- Tilos az árok, csatornák medreit, rézsűket gyomirtózni! A fű gyökérzete segít a talaj megkötésében, annak hiányában az lemosódik, eltömítve a rendszer átereszeit. Emellett a gyomirtószerek a talajt és vizeinket is szennyezik, ne használjuk tehát őket feleslegesen, ehelyett fűnyíróval vagy fűkaszával távolítsuk el a növényzetet az árokból.

- Tilos az árokat bármilyen félfás vagy fásszárú növényvel beültetni, mert a gyökérzet rongálja a partfalat és akadályozza a karbantartási munkákat!

- Tilos az árokba, csatornába, átereszbe folyékony hulladékot, veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer, stb.) beleönteni, mert az jelentős környezetszennyezést okozhat!

A projektről bővebb információt a
<http://www.sarkad.hu/palyazatok/palyazatok.php?lista=top213>
internetes oldalon olvashatnak.

További információ kérhető:

Sarkad Város Önkormányzata
5720 Sarkad, Kossuth u. 27.

Elérhetőség:

Telefonszám: +36/66/585-710, email-cím: titkarsag@sarkad.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE